

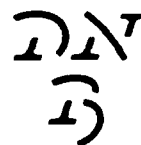
Internationale conjunctuur blijft matig

De DNB-conjunctuurindicator toont tot eind november een onveranderd beeld van een zwakke conjunctuur (zie figuur 1). De realisatie van de conjunctuur, afgemeten aan de productie in de verwerkende industrie, die ook lange tijd een neerwaarts be-
loop vertoonde, is de laatste twee maanden niet verder achteruit ge-
gaan en laat zelfs enig herstel zien. De omvang daarvan is echter nog ge-
ring.

In figuur 1 wordt de conjunctuur af-
gebeeld in afwijking van de trend. De trendmatige groei in de industri-
ele productie wordt in de achterlig-
gende berekeningen geschat op
ruim 3% per jaar. Omgerekend in
groeitermen voorspelt de DNB-indi-
cator voor de komende maanden
een groei van circa 2%. De meest re-
cente voor seizoen en onregelmatige
bewegingen gecorrigeerde groei van
de industriële productie is bijna
1,5%. Deze groei van 1,5% is inmid-
dels hoger dan rond de jaarwisse-
ling, toen de groei door de toenmalige
conjunctuurverslechtering slechts
ruim 0,5% bedroeg. (In figuur 1 is dit
te zien doordat de helling van de rea-
lisatie minder steil is geworden). De
reeds lange tijd aanhoudende zwak-
ke conjunctuur betekent voor de
Nederlandse economie dus lagere

groecijfers maar geen recessie met
negatieve groei. De oorzaak van de huidige laagcon-
junctuur moet, zoals voor Nederland
gebruikelijk, in het buitenland wor-
den gezocht. Figuur 2 geeft conjunc-
tuurindicatoren voor Duitsland en
de VS die op vergelijkbare wijze zijn
(her-)berekend als de DNB-indicator
voor Nederland. De indicator voor
Duitsland is gebaseerd op de IFO-
indicator van de Duitse industrie en
die voor de VS op de indicator van
het Department of Commerce. De
conjuncturele ontwikkeling in Duits-
land is reeds lang sterk neerwaarts
gericht. Die van de VS is daarente-
gen al weer vrij lang in opgaande
lijn. Deze conjunctuurpatronen moe-
ten echter worden gezien tegen de
achtergrond van de trendmatige
groei. In de VS is deze, volgens de
achterliggende berekeningen, enige
decennia circa 3% per jaar geweest,
maar de laatste jaren afgenomen tot
circa 1%. Daarmee is het totale beeld
van de economie in de VS nogal
sombor, ondanks het relatieve her-
stel. Het gering geachte herstel krijgt
momenteel vanwege de aanstaande

presidentsverkiezingen bovendien
extra aandacht in de publieke discus-
sie. In Duitsland is de trendmatige
groei zodanig dat ondanks de forse
negatieve conjunctuurcomponent
nog steeds van een redelijke groei
sprake is. Het IFO-Instituut voor-
spelt voor West-Duitsland in 1993
een economische groei van 2% en
een hogere groei in de jaren nadien.
In het merendeel van de andere lan-

den bevinden indicator en realisatie
zich beneden het trendmatige ni-
veau. Met name de Japanse conjunc-
tuur ontwikkelt zich negatief. Voor
Nederland is vooral de Duitse conjunc-
tuur van belang: deze draagt in
belangrijke mate bij aan het neer-
waartse be-
loep van de Nederlandse
indicator. De conjunctuur in de VS is
voor Nederland niet zo zeer recht-
streeks maar meer via andere, ster-
ker van de VS afhankelijke, landen
van belang. Het (zeer bescheiden)
herstel in de VS draagt bij aan een
conjunctuurvoorspelling die voor
Nederland net iets gunstiger is dan
voor Duitsland.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator laat
tot eind november een zwakke con-
junctuur zien. Dit patroon spoort
met dat van andere landen, met
name met dat van Duitsland. De
conjuncturele component van de
industriële productie is de laatste
twee maanden niet verder achteruit
gegaan.

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

